

Itsenäisyyden juhlavuoden lastensäätiö sr

TOIMINTASUUNNITELMA 2025

Sisällys

1. Itlan tehtävä.....	1
2. Itlan strategia ja tavoitteet.....	1
3. Toiminta vuonna 2025.....	3
3.1 Kasvun tuki: Lasten, nuorten ja lapsiperheiden psykososiaalisten interventioiden käyttöönoton edistäminen	3
3.2 Yhteisövaikuttavuus ja alueellinen oppimisverkosto: Paikallisen lasten ja perheiden hyvinvointia tukevan toiminnan mahdollistaminen	7
3.3 Johtamiskoulutus	11
3.5 Strategisen tutkimuksen ohjelmajohtaminen ja tutkimushankkeet	12
4. Viestintä, julkaisutoiminta ja vaikuttaminen.....	13
5. Itlan toiminnan kehittäminen.....	15

1. Itlan tehtävä

Itla on riippumaton säätiö, jonka tarkoituksena on edistää ja tukea Suomessa asuvien lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja asemaa sekä hyvää tulevaisuutta. Itla voi edistää ja tukea myös vanhemmuutta sekä lasten kasvuoloja ja kasvatusta.

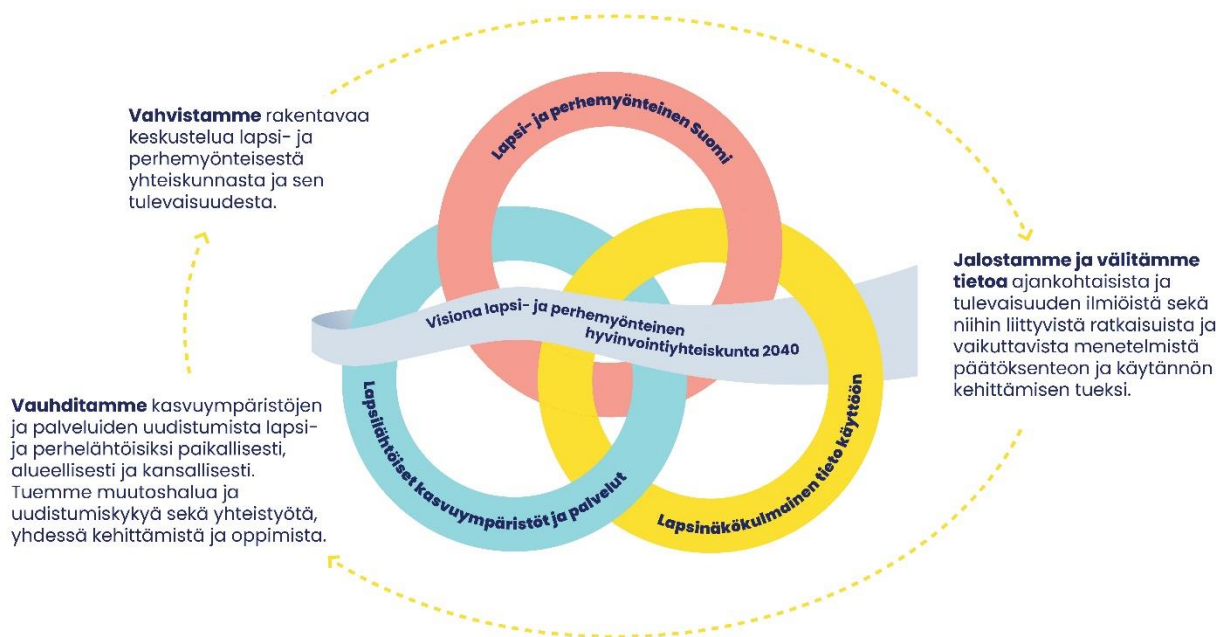
2. Itlan strategia ja tavoitteet

Itlan strategia kertoo, miten toteutamme tehtäväämme, millaista pitkän aikavälin vaikuttavuutta haluamme toiminnallamme saada aikaan ja miten toimimme tavoittelemiemme muutosten edistämiseksi. Strategia antaa päämäärän ja ohjaa säätiön päätöksentekoa ja valintoja.

Itlan toimintaa ohjaavat visio sekä kolme vaikuttavuustavoitetta, jotka kuvaavat säätiön tavoittelemia pitkän aikavälin yhteiskunnallisia muutoksia. Visiomme Suomi vuonna 2040 on lapsi- ja perhemyönteinen hyvinvointiyhteiskunta, jossa lapset, nuoret ja kaikenlaiset perheet uskaltavat unelmoida ja luottaa hyvään tulevaisuuteen. Visiossamme hyvinvoivat lapset, nuoret ja perheet luovat perustan menestyvälle demokraattiselle yhteiskunnalle ja kestäväälle taloudelle.

Vaikuttavuustavoitteet ovat toisiaan tukevia ja yhteisiä kaikelle toiminnallemme. Vaikuttavuustavoitteet ovat:

- **Lapsi- ja perhemyönteinen Suomi:** Lapset, nuoret ja vanhemmat ovat aktiivisia tulevaisuuden tekijöitä. Lasten, nuorten, perheiden ja tulevien sukupolvien arvostus näkyy asenteissa, julkisessa keskustelussa päätöksenteossa sekä käytännön teoissa.
- **Lapsinäkökulmainen tieto käyttöön:** Laadukas ja monipuolinen lapsinäkökulmainen tieto lisää ymmärrystä päätöksenteossa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi muuttuvassa maailmassa.
- **Lapsilähtöiset kasvuympäristöt ja palvelut:** Lapsilähtöiset kasvuympäristöt ja palvelut tukevat lasten, nuorten ja perheiden pärjävyyttä yhteistyössä, vaikuttavasti ja uudistuen.

Kuva 1. Näin Itlan vaikuttavuus syntyy

Säätiön rahoitus

Itlan toiminta rahoitetaan pääasiassa säätiön pääoman tuotoilla. Itlan sijoitettavan varallisuuden strategista perusalokaatiota (osakkeet 60 %, korkoinstrumentit 30 %, vaihtoehdotiset sijoitukset 10 %) määrittää pitkälle aikavälille asetettu strateginen tuottotavoite (reaalituotto 4 % vuodessa). Tuottotavoite on kirjattu säätiön sijoitusstrategiaan (hallitus 03.10.2024 § 6).

Sijoituspääoman tuotoilla rahoitettavan toiminnan budjetti vuonna 2025 on yhteensä noin 2,46 miljoonaa euroa. Lisäksi toimintaa rahoitetaan ulkopuolisella rahoituksella, jonka määrä vuonna 2025 tulee olemaan vähintään 2,37 miljoonaa euroa. Rahoitus koostuu strategisen tutkimuksen rahoituksesta ja valtionavustuksesta.

Strategisen tutkimuksen rahoitukset:

- YOUNG-ohjelmajohtajarahoitus
- Mielen hyvinvoinnin kohentaminen keinona lisätä nuorten osallisuutta (IMAGINE) -konsortion työpaketti 6: Mielenterveysinterventioiden suunnitelmallinen käyttöönotto ja juurruttaminen
- Oikeus osallisuuteen: Yksinäisyyden ja ostrakismin vähentäminen lapsuudessa ja nuoruudessa (Right to Belong) -konsortion työpaketti 5: Osallisuus palveluissa (Services to Belong).

Valtionavustus:

- Kansallinen implementointiosaaminen lasten ja nuorten kasvun tueksi (Kasvun tuki KI) -hanke, sosiaali- ja terveysministeriö.

3. Toiminta vuonna 2025

Vuoden 2025 aikana suuntaamme jo käynnissä olevaa toimintaamme toteuttamaan strategi-
aamme sekä tunnistamme, millaista uutta toimintaa ja tekemistä tarvitsemme visiomme ja
vaikuttavuustavoittemme edistämiseksi. Uusissa avauksissa painotamme kumppanuuksia ja
yhteistyötä.

3.1 Kasvun tuki: Lasten, nuorten ja lapsiperheiden psykososiaalisten inter- ventioiden käyttöönoton edistäminen

Kasvun tuki -toiminnan tavoitteet

Kasvun tuki -toiminta edistää tutkimustiedon hyödyntämistä päätöksenteossa ja auttaa kan-
sallisia toimijoita ja alueellisia palvelutarpeisiin vastaavia tahoja valitsemaan ja ottamaan käyt-
töön vaikuttavia psykososiaalisia menetelmiä, joilla lapsia, nuoria ja perheitä voidaan tukea
parhaalla mahdollisella tavalla riittävän varhaisessa vaiheessa.

Toiminnan tavoitteena on myös edistää vaikuttavien psykososiaalisten menetelmien yhdenver-
taista saatavuutta Suomessa. Täydennämme ja tuemme yhteiskunnassa sellaisia tehtäviä ja
prosesseja, joilla psykososiaalisia tuen tarpeita ja palvelujärjestelmään liittyviä ongelmakohtia
tunnistetaan. Lisäksi Kasvun tuki -kokonaisuus tarjoaa alustan tiivistetylle vaikuttavuustiedolle ja
tukee menetelmien suunnitelmallista adaptointia eli mukauttamista sekä implementointia eli
käyttöönottoa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa. Kasvun tuki -toiminnassa keskitytään
myös yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sekä tutkimukseen ja kehittämiseen. Lähtökohtana on
vauhdittaa vaikuttavan tiedon siirtymistä toimintaan syntetisoimalla paras mahdollinen vaikut-
tavuustieto ja tukemalla implementointiprosessin kriittisiä vaiheita siten, että intervention loppu-
käyttäjän oikeus parhaaseen mahdolliseen tukeen pysyy keskiössä koko prosessin ajan.

Itla toteuttaa vuosina 2023–2025 Kansallinen implementointiosaaminen lasten ja nuorten kas-
vun tueksi (Kasvun tuki KI) -hankkeen. Hankkeessa edistetään suunnitelmallista implementointia
kolmella eri tasolla:

- Kansallisella tasolla vaikutetaan siihen, että kansalliseen levitykseen valikoidaan vaikut-
tavia menetelmiä sekä kehitetään käytänteitä, joiden avulla voidaan tarjota parempaa
tietoa menetelmien vaikuttavuudesta, niiden käyttöönotosta ja soveltamisesta.
- Alueellisesti tuetaan hyvinvointialueiden implementointiosaamista.
- Paikallisesti luodaan työkaluja mielenterveyden edistämiseksi ja vahvistetaan yhteis-
työtä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä sivistystoimen välillä.

Toiminta vuonna 2025

Tuen ja palvelutarpeiden tunnistaminen

Selkeytämme osana Kasvun tuki KI -hanketta toimintoja, joilla lasten ja nuorten psykososiaalisia tuen tarpeita ja palvelujärjestelmään liittyviä ongelmakohtia tunnistetaan Suomessa. Verkostoidumme keskeisten vaikuttavuustoimijoiden kanssa (PALKO/STM, Duodecim/Käypä hoito, Hottus ym.) ja selkeytämme Itlan ja muiden toimijoiden työnjakoa ja prosesseja. Tavoitteena on tarjota yhdenmukainen prosessi, jolla Suomessa valitaan menetelmiä kansalliseen levitykseen sekä edistetään niiden käyttöönottoa ja juurtumista.

Interventio- ja implementointitieto

Kasvun tuen menetelmäarviointi tarkoittaa lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien vaikuttavuusnäytön ja menetelmän kuvauksen ja teoreettisen perustan arviointia sekä arviointia siitä, mikä on menetelmän valmius implementoitavaksi Suomessa vaikuttavuusnäytön saavuttamiseksi. Vuonna 2025 menetelmien arviointikriteeristö vakiinnutetaan. Tavoitteena on saada kaikki menetelmäpankin arviot sekä uudet arviointiin tulevat menetelmät systemaattisiksi katsauksiksi.

Menetelmien arvioitsijoille kehitetty koulutusmalli uudistetaan siten, että arvioitsijoita sitoutetaan ja tuetaan entistä systemaattisemmin. Tämä mahdollistaa arviointimäärien lisäämisen. Kasvun tuen arviointia ohjaa tieteellinen toimituskunta, joka kokoontuu neljä kertaa vuodessa.

Vuonna 2025 syvennyttään psykologisten ja mielenterveyteen liittyvien mittareiden ja testien arvioimiseen. Työ jatkaa jo *The First 1000 days in the Nordic Countries* -hankkeessa tehtyä arviointityötä (Martinussen & Kurki, 2021) ja laajentaa Kasvun tuen arviointiosaamista. Tavoitteena on, että jatkossa menetelmäarvioinnin arvioitsijaverkosto työskentelee sekä menetelmien että mittareiden arvioinnissa. Yhteistyötä tullaan tekemään kansallisesti ja kansainvälisesti. Vertailuanalyysejä tehdään ensisijaisesti norjalaiseen [Psyktestbarn-portaaliin](#).

Jatkamme KI-hankkeessa aloitettua adaptoinnin tietopohjan rakentamista Suomeen. Toteutamme verkkosivuille adaptoinnin tietopankin, joka tarjoaa menetelmien adaptioijille, ylläpitäjille ja käyttäjille tietoa sekä työvälineitä adaptoinnin toteuttamiseen ja arviointiin. Tietopankin keskeisenä periaatteena on yhdistää adaptointitiede käytännön adaptointiin.

Vuoden 2025 aikana käännetään ja testataan useita adaptoinnin työvälineitä. Näitä pilotoidaan osana TRT-menetelmän sekä uuden Suomeen tuodun nuorten masennusta ennaltaehkäisevän intervention adaptointia.

Näyttöön perustuvien menetelmien palvelujärjestelmään juurtumisen kannalta on olennaista, että menetelmät sopivat niin kohderyhmälle, käyttäjälle kuin käyttöympäristöön. Sopivuuden arviointiin on kuitenkin toistaiseksi vain hyvin vähän tietoa ja osaamista. Vuoden 2025 aikana selvitetään mahdollisuudet laajentaa Kasvun tuen arviointityö menetelmien käytettävyyden ja

käyttöympäristöön soveltuvuuden arviointiin. Arvioinnin menetelmiä kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueiden ja Tampereen yliopiston kanssa.

Arviointi ja adaptointi muodostavat yhdessä kokonaisuuden, jossa osat täydentävät toisiaan ja niitä voidaan hyödyntää menetelmäkohtaisesti. Erityisesti vaikuttavuuden arvioinnin lisäksi adaptointityön puolelta esiin nousut käytettävyys vahvistaa menetelmäarvioita.

Vuonna 2025 jatkamme menetelmien käytön seurantajärjestelmän kehittämistä. Valitsemme työvälineen vaikuttavaksi osoitettujen alaikäisten hoitoon ja tukeen tarkoitettujen menetelmien kuvaamiseen ja seuraamiseen. Menetelmien laadukas kuvaaminen luo pohjan yhteneväiselle kirjaamiselle, joka parantaa tiedon laatua sosiaali-, mielenterveys- ja päihdepalveluiden tilannekuvassa. Tavoitteena on myös valita juurruttamisvaiheeseen sopiva implementointimittari adaptointi- ja arviointitiimien yhteistyönä.

Kehitämme ja uudistamme Kasvun tuen verkkosivuja. Nostamme verkkosivuilla selvemmin esiin Kasvun tuen peruspilarit; menetelmän arviointi (menetelmäpankki), muokaus (adaptointi) ja käyttöönotto (implementointi). Näiden lisäksi rakennamme sivuille menetelmän vaikuttavuus - osion, jonka tavoitteena on kokeellisen vaikuttavuuden ja arkivaikuttavuuden ymmärryksen lisääminen. Kasvun tuen verkkosivut ovat jatkossa osa Itlan verkkosivustoa.

Jatkamme Itlan ja Helsingin yliopiston yhteistyötä tuleville sote-johtajille suunnatulla sote-maisteriohjelman opintojaksolla Vaikuttavat psykososiaaliset menetelmät ja toimintamallit osana tutkimusperustaista päätöksentekoa (5 op). Opintojakso on sovittu Itlan Kasvun tuen toteutettavaksi vielä vuonna 2026.

Interventio- ja implementointisaamisen tukeminen

Vahvistamme hyvinvointialueiden implementointiosaamista osana Kasvun tuen KI-hanketta. Kesällä 2025 avautuvalla, implementointiin keskittyvällä verkkosivulla tarjoamme tietoa ja erilaisia työkaluja onnistuneen implementointiprosessin toteuttamiseksi. Julkaisemme verkkosivulla erilaisten implementointiprosessien edistämistä ja onnistumista tukevia työkaluja sekä suosituksen siitä, miten implementointitiimi perustetaan käyttöönottoprosessin tueksi ja millainen sen rakenteen tulisi olla. Verkkosivu on tarkoitettu etenkin hyvinvointialueiden lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveystalveluiden johtamisesta sekä kehittämistyöstä vastuussa oleville henkilöille. Sivulla olevaa implementointitietoa voi soveltaa myös muihin toimintaympäristöihin.

Jatkamme implementoinnin tukirakenteisiin kuuluvien menetelmien ylläpitäjien ja kotipesien tukemista. Järjestämme hyvinvointialueiden toimijoille implementointiin liittyviä tapahtumia ja webinaareja sekä suosittelemme implementoinnin verkkokurssin suorittamista. Yhteistyötä hyvinvointialueiden toimijoiden kanssa jatkamme yhteiskehittämisprosesseilla sekä aluekohtaisilla tukikeskusteluilla.

Paikallisen implementointityön tuki ja tuen pilotointi

Vuonna 2025 jatkamme TRT-menetelmän käyttöönoton ja juurruttamisen tukemista sekä koulutuksen ja osaamisen tukirakenteiden vakiinnuttamista. Koordinoimme TRT-menetelmää käyttävien organisaatioiden koulutus- ja verkostotapaamisia sekä tuotamme tarvittavaa materiaalia. Tuemme menetelmäuskollisuutta, vahvistamme kansallista tietopohjaa ja lisäämme menetelmää ylläpitävien organisaatioiden implementointi- ja adaptointiosaamista. Tuemme myös TRT-menetelmän suunnitelmallista adaptointia eri käyttötarkoituksiin.

Tuemme ja mallinamme psykososiaalisten menetelmien paikallista implementointia kahdessa KI-osahankkeessa. Mielenterveyden tunnistaminen ja tuki sivistystoimessa -osahankkeessa luomme yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ehdotuksen kansalliseksi kolmiportaiseksi malliksi mielenterveysoireiden tunnistamiseksi ja mielenterveyden tukemiseksi perusopetuksessa. Lisäksi toteutamme koulutuksia, joilla vahvistetaan opetushenkilöstön erityispedagogista osaamista käyttäytymisen ongelmien vähentämiseksi sekä joustavasti tehostuvan tuen järjestämiseksi moniammatillisesti. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstölle tarjoamme verkkokoulutusta tutkitusti tehokkaista keinoista tukea käyttäytymisellään reagoivia lapsia ja nuoria. Kehitämme yhteistyössä kahden pilottikunnan kanssa koulutuskokonaisuuden yläkoulun opettajille ryhmänhallinnasta ja joustavasti tehostuvasta käyttäytymisen tuesta.

Psykososiaalisen tuen mallintaminen ja käyttöönotto (sairaus perheessä) -osahankkeessa mallinamme psykososiaalista tukea ja käyttöönottoa tilanteissa, joissa perheissä on vakavaa sairautta. Tähän mennessä on jo kartoitettu käytössä olevia toimintamalleja ja mahdollisia palvelujärjestelmän aukkoja sekä kuultu perheiden ja alan toimijoiden kokemuksia. Kartoituksessa on keskitytty vakaviin somaattisiin sairauksiin ja mielenterveyden ongelmiin. Edellisten vaiheiden pohjalta olemme luoneet perheen elämäntilanteen huomioivan ja monialaiseen verkostotyöhön pohjautuvan toimintamallin. Hankkeessa kehitettyä toimintamallia pilotoidaan kahdella hyvinvointialueella (Pirha ja Pohde/rannikon alue) sosiaali- ja terveystalveissa, sivistyspalveluissa, kolmannen sektorin ja seurakuntien toiminnoissa. Pilotoinnin ja toimintamallin vaikuttavuuden arvioinnin tueksi on tarkoitus löytää perheen toimintakykyä ja verkostotyön onnistumista mittaavat mittarit. Arviointi suoritetaan sekä kohderyhmän että työntekijöiden näkökulmasta kevään 2025 aikana, ja jatkokehitämme toimintamallia sen pohjalta syksyllä 2025.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Järjestämme kohdennettuja keskusteluja (mm. yhteistyö- ja hyvinvointialueitasoisesti) ja laajempia tapahtumia (mm. webinaarit). Kasvun tuki KI -hanke järjestää yhteistyössä STM:n kanssa pyöreän pöydän keskustelun, johon kutsutaan hankkeen keskeisiä sidosryhmiä. Tavoitteena on selkiyttää Kasvun tuen kansallinen rooli lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien arviointi-, adaptointi- ja implementointitiedon tuottajana ja välittäjänä yhteistyössä muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Tutkimus- ja kehittämisverkostot

Kasvun tuki on osa pohjoismaista NordicDataPrev-verkostoa. Verkoston tavoitteena on arvioida näyttöön perustuvia menetelmiä ja koota tutkittua tietoa lapsi- ja perhepalveluista Pohjoismaissa. Vuonna 2025 verkosto tekee opintomatkan Early Intervention Foundationiin Lontoossa.

Itla edustaa yhdessä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kanssa Suomea Pohjoismaisen ministerineuvoston mandaatilla toimivassa Lapsen tuhat ensimmäistä päivää – verkostossa ja vastaa sen tavoitteiden edistämisestä kansallisesti. Verkoston kiertävä puheenjohtajuus on Suomessa vuonna 2025, jolloin Suomi toimii myös Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajamaana. Verkostoyhteistyön tavoitteena on tukea lapsen tervettä tunne-elämän kehitystä ja hyvää mielenterveyttä 1000 ensimmäisen elinpäivän aikana (hedelmöityksestä kahteen ikävuooteen). Puheenjohtajuusvuonna edistetään vaikuttavien ja näyttöön perustuvien menetelmien käyttöä Pohjoismaissa lisäämällä tietopohjaa tuen tarpeista ja palveluaukoista ja edistämällä implementointi- ja adaptointiosaamista. Yhteiskunnallisessa vaikuttamistyössä lisätään tietoisuutta 1000 ensimmäisen päivän aikana tapahtuvan kehityksen merkityksestä sekä vanhempien että lapsen elämänmittaiseen terveyteen ja hyvinvointiin ja tämän vaiheen huomioimiseen päätöksenteossa.

3.2 Yhteisövaikuttavuus ja alueellinen oppimisverkosto: Paikallisen lasten ja perheiden hyvinvointia tukevan toiminnan mahdollistaminen

Yhteisövaikuttavuustyön tavoitteet

Edistämme uranuurtajana Suomessa lasten, nuorten ja perheiden palvelujärjestelmän kokonaisvaltaista uudistamista yhteisövaikuttavuustyöllä. Työssä mukana olevat alueet muodostavat yhdessä Alueellisen oppimisverkoston. Siinä järjestöt, kunnat, seurakunnat ja hyvinvointialueet kehittävät yhdessä tutkittuun tietoon perustuvia paikallisia ratkaisuja lasten, nuorten ja perheiden ongelmiin. Toimimme yhdessä Oulun yliopiston kanssa yhteisövaikuttavuustyötä toteuttavien alueiden kansallisena taustatukena sekä edistämme lähestymistavan laajentumista koko maahan.

Vuoden 2025 aikana luomme suunnitelman ja askelmerkit yhteisövaikuttavuustyön laajalle kansalliselle skaalautumiselle siten, että työssä olisivat vuoteen 2029 mennessä mukana kaikki hyvinvointialueet ja kunnat laajoina yhteistyöalueina. Tavoitteena on, että yhteisövaikuttavuuteen perustuva kehittäminen on tulevaisuudessa vallitseva kansallinen kehittämistapa, jossa taustatuki on mukana tukemassa paikallisista tarpeista nousevia monialaisia aloitteita kehittämisen, tutkimuksen ja rahoituksen keinoin.

Toiminta vuonna 2025

Vuonna 2025 uusia alueita liittyy mukaan yhteisövaikuttavuustyöhön ja alueelliseen oppimisverkostoon. Olemme valmistelleet viiden uuden alueen (Varsinais-Suomi, Länsi-Uusimaa, Helsinki ja Stadin ammattiopisto, Kymenlaakso, Keski-Suomi) mukaan liittymistä vuonna 2024, ja varsinaisen kehittämistoiminta näillä alueilla käynnistyy vuoden 2025 aikana.

Kansallinen laaja skaalautuminen

Yhteisövaikuttavuustyön laajan skaalautumisen tueksi laadimme yhteisövaikuttavuustyön kansallisen toimenpidesuunnitelman, jonka tavoitteena on 2–5 vuoden sisällä laajentaa työtä siten, että yhteisövaikuttavuustyössä ovat mukana kaikki hyvinvointialueet ja kunnat laajoina yhteistyöalueina. Toimenpidesuunnitelma luo tuleville vuosille pohjan ja askelmerkit sille, että yhteisövaikuttavuuteen perustuvasta kehittämisestä tulee tulevaisuudessa vallitseva kansallinen kehittämisen tapa. Yhteisövaikuttavuuteen perustavassa kehittämisessä taustatuki on mukana tuke-
massa paikallisista tarpeista nousevia monialaisia aloitteita kehittämisen, tutkimuksen ja rahoituksen keinoin. Tutkimus- ja kehittämisrahoitusta haetaan kansallisesti ilmiölähtöisinä kokonaisuuksina aloitteisiin, jolloin resursseja ja rahoitusta voidaan kohdentaa suoraan alueellisiin ja paikallisiin tarpeisiin.

Kansallinen taustatuki

Vahvistamme yhteisövaikuttavuustyön kansallista taustatukea Itlassa vuonna 2025. Lisäksi kartoitamme uusia rahoituskumppanuuksia, minkä tavoitteena on vahvistaa nykyisen innovaatio- ja tutkimusrahaston rahoitus pohjaa ja luoda mahdollisuuksia tukea suoraan yhteistyöalueiden ilmiölähtöisiä kehittämisaloitteita ja tutkimustarpeita. Etsimme aktiivisesti yhteistyömahdollisuuksia ja mahdollisia kumppaneita ja teemme yhteistyötä sellaisten organisaatioiden kanssa, jotka voivat tukea ja edistää yhteisövaikuttavuustyötä (esim. säätöt, ministeriöt, korkeakoulut ja isot järjestöt).

Yhteisövaikuttavuustyön laajan skaalautumisen tueksi järjestetään hyvinvointialueille ja kunnille suunnattuja kohdennettuja tilaisuuksia, joissa toimijat saavat selkeän käsityksen siitä, mitä yhteisövaikuttavuus on ja kuinka yhteisövaikuttavuustyöhön ja alueelliseen oppimisverkostoon voi liittyä mukaan.

Yhteisövaikuttavuuden oppimispolku

Syyskuussa 2024 julkaistu yhteisövaikuttavuus-verkkosivusto ja -oppimispolku tarjoavat nykyisille yhteistyökumppaneille ja yhteisövaikuttavuustyöstä kiinnostuneille ja mukaan pyrkiville toimijoille mahdollisuuden tutustua ja perehtyä työhön. Verkkosivusto oppimispolkuineen kuvaa yhteisövaikuttavuustyön kokonaisuuden ja tarjoaa materiaalit helposti saavutettavassa muodossa. Verkkosivuston tavoitteena on lisätä ja vahvistaa yhteisövaikuttavuustyön tunnettuutta ja vaikuttavuutta kansallisesti sekä tukea yhteistyöalueiden oppimista ja kehittämistä.

Verkkosivusto on myös yhteisövaikuttavuusviestinnän kotipesä ja tukee yhteisövaikuttavuuteen liittyvien teemojen tunnettuuden kasvattamista.

Vuonna 2025 laajennamme verkkosivuston sisältöjä muun muassa monialaisen verkostotyön koulutuksella, taustatukena toimimisen koulutuksella sekä lisäämällä kohdennettuja materiaaleja eri rooleissa toimiville ammattilaisille.

Alueellinen ja paikallinen kehittäminen

Jatkamme yhteisövaikuttavuustyössä ja alueellisessa oppimisverkostossa mukana olevien alueiden oppimisen, kehittämisen ja tutkimuksen tukemista (alueiden vertaisoppimisen foorumit, koulutukset, jalkautuva konsultaatio, ilmiölähtöisten aloitteiden tuki, innovaatio- ja tutkimusrahoitus). Jatkamme kehittäjätyöntekijän 50 % työpanoksen rahoittamista nykyisen sopimuksen (2023–2026) mukaisesti neljällä alueella (Tampere, Oulu, Soite ja Siun sote).

Uusina kokonaisuuksina vuonna 2025 vahvistamme nykyisten alueiden omaa taustatukityötä kouluttamalla alueiden johtoryhmiä toimimaan paikallisena taustatukena (backbone) sekä tarjoamme monialaisen verkostotyön koulutuksia alueille, joilla asiakastyöhön on saatu luotua käytännön työn rakenteet ja mallit.

Käynnissä olevien ja vuonna 2025 jatkuvien aloitteiden tuki:

- Oulun kaupungin ja yhteistyökumppaneiden aloite vastata alle 29-vuotiaiden rikostaukstaisten nuorten tuen tarpeisiin yhteisövaikuttavuusmallin avulla. Nuoren ympärille luodaan yhtenäinen palvelukokonaisuus, jonka avulla nuori saa kiinni elämänhallinnasta ja rikoksettomasta elämästä.
- Näkymä-työkalun käyttöönoton ja implementoinnin laajentuminen uusille alueille (mm. Oulun alue ja Pirkanmaa).

Alueellinen oppimisverkosto

Koordinoimme yhdessä Oulun yliopiston kanssa yhteisövaikuttavuustyössä mukana olevien alueiden Lapsuuden rakentajat -alueellista oppimisverkostoa. Sen toiminta käynnistyi neljällä eri alueella syksyllä 2020. Tällä hetkellä verkostossa on mukana viisi hyvinvointialuetta (Pohde, Pirkanmaa, Kanta-Häme, Pohjois-Karjala ja Keski-Pohjanmaa) sekä kuntien ja kolmannen sektorin organisaatioita.

Alueellisen oppimisverkoston toiminta vuonna 2025:

- Kevät- ja syyskaudella vertaisoppimisen foorumit *Alueellisen oppimisverkoston verkostopäivät* ja alueiden kehittäjille suunnatut *kehittämispäivät*.
- Kuukausittain alueellisen oppimisverkoston aamukahvitilaisuudet, joissa alueet esittelevät toisilleen ja muille kiinnostuneille paikallista kehittämistyötä.

- Alueiden tarpeista nousevat koulutustilaisuudet. Suunnitteilla mm. järjestöseminaari, monialaisen verkostotyön koulutuksia, palvelu- ja asiakasohjauksen ja kirjaamisen koulutusta sekä alueiden johtotiimien taustatukiroolia vahvistavaa koulutusta.
- Keskeisenä alueellisen oppimisverkoston oppimisen ja kehittämisen tukena toimii yhteisövaikuttavuustyön verkkosivusto ja oppimispolku.

Vaikuttaminen

Vuoden 2025 aikana laaditaan seuraavalle viidelle vuodelle viestintä- ja vaikuttamissuunnitelma, jossa tähdätään vuoden 2027 eduskuntavaaleissa vaikuttamiseen. Tavoitteena on nostaa yhteisövaikuttavuuteen perustuva palvelujen kehittäminen ja integraatio tulevaan hallitusohjelmaan.

Näkymä-tilannekuvatyökalu

Näkymä -tilannekuvatyökalu on tällä hetkellä suunnattu yhteisövaikuttavuustyössä mukana oleville toimijoille, jotka kohtaavat omassa arjen työssään lapsia, nuoria ja perheitä, näkevät tilanteita ja tekevät havaintoja arjessa esiintyvistä hyvinvointiin liittyvistä hiljaisista signaaleista.

Näkymä-tilannekuvatyökalun tekninen kehittäminen on siinä vaiheessa, että pystymme kohdentamaan Näkymän tekniseen kehittämiseen aiemmin suunnatuista resursseista suuremman osan alueiden käyttöönoton ja käytön ylläpidon tukeen.

Näkymän käyttöönotto Oulussa laajenee kahdesta alueesta kevään 2025 aikana neljään alueeseen, jolloin mukana ovat kaikki Oulun alueen yhteisövaikuttavuustyön toimijat. Näkymän käyttöönoton suunnittelu käynnistyy alkuvuodesta 2025 Pirkanmaan ja Pohteen sekä mahdollisesti Kanta-Hämeen ja Pohjois-Karjalan osalta.

Vuoden 2025 aikana

- käynnistämme suunnittelun alueiden asukkaille suunnatun Näkymä-käyttöliittymän rakentamiseksi osaksi Näkymä-tilannekuvatyökalua
- kohdennamme rahallisia resursseja alustan ylläpito- ja parannustöihin, mutta varsinaista jatkokehittämistyötä alustan olemassa olevien toiminnallisuuksin lisäksi ei ole tarkoitus toteuttaa
- kartoitamme laajasti kiinnostuneita kumppaneita tulemaan mukaan tukemaan Näkymän laajempaa käyttöä ja käyttöönottoa sekä jatkokehittämistä kansallisesti
- hyödynnämme aktiivisesti Näkymä-työkalun käyttöönoton tueksi rakennettua viestintämateriaalia (mm. videot, julisteet ja käyttöohjeet)
- toteutamme maaliskuussa verkkotilaisuuden, jossa teemana on ilmiölähtöinen tiedolla johtaminen ja Näkymä-työkalu sen osana.

Arviointitutkimus

Toteutamme yhteisövaikuttavuusmallin laadullisen arviointitutkimuksen vuonna 2025. Siinä kuvataan yhteisövaikuttavuusmallin kokonaistilannetta kansallisella tasolla sekä arvioidaan mallin paikallisia ja alueellisia toteutuksia ja niiden kehittymistä. Lisäksi tunnistetaan välittäjäorganisaatioiden merkitys paikallisesti ja alueellisesti sekä yhteisövaikuttavuusmallin aloitteiden syventämisen mahdollisuuksia. Arvioinnin kohdealueita ovat Pohjois-Pohjanmaa ja Oulu, Pirkanmaa ja Tampere, Pohjois-Karjala, Keski-Pohjanmaa ja Kanta-Häme.

3.3 Johtamiskoulutus

Johtamiskoulutuksen tavoitteet

Ihmiskeskeisyyden, tarvelähtöisyyden ja osallisuuden toteutuminen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tukemisessa edellyttää merkittävää johtamistavan muutosta. Johtamiseen vaikuttamalla uudistetaan yhteiskunnan kyvykkyyttä lapsi- ja perhemyönteiseen päätöksentekoon, sektorirajat ylittävän toimintakulttuurin kehittämiseen ja muuttuvan maailman mukanaan tuomien ilmiöiden ennakointiin.

Toiminta vuonna 2025

Lapsuuden rakentajat 4 jatkuu

Itlan neljäs, tulevaisuuden johtamispotentiaalnin kasvattamiseen suunnattu Lapsuuden rakentajat -johtamiskoulutus jatkuu keväällä 2025. Koulutus valmentaa lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien valtion organisaatioiden, hyvinvointialueiden, kuntien ja järjestöjen yksikkö- ja projektijohtajia omaksumaan laajempaa johtamisajattelua ja johtamisen taitoja. Tällä panostuksella Itla omalta osaltaan turvaa lasten, nuorten ja perheiden tarpeista lähtevää laadukasta päätöksentekoa ja sektorit ylittävää palvelujen johtamista myös tulevaisuuden Suomessa.

Päätöksentekijöiden ja vaikuttajien alumniverkostot

Vahvistamme ihmiskeskeistä ja tarvelähtöistä systeemistä muutosta lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi jatkamalla aikaisemmista johtamiskoulutuksista valmistuneiden alumni-toimintaa. Lapsuuden rakentajat -verkoston ylläpitäminen tuo yhteen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin kannalta keskeisiä päätöksentekijöitä ja vaikuttajia jatkamaan sektorit ylittävää yhteistyötä, ylläpitämään osaamistaan ja vaihtamaan ajatuksia ajankohtaisiin haasteisiin vastaamisesta.

Vuonna 2025 fasilitoimme lisäksi hyvinvointialueiden lasten, nuorten ja perheiden toimialajohtajien verkostoa. Verkosto edistää tiivistä johtamisosaamiseen, olemassa olevan tiedon hyödyntämiseen sekä yhteiskunnallisiin ratkaisuihin vaikuttamiseen liittyvää yhteistyötä.

Mahdollisten uusien avausten valmistelu

Vuoden 2025 ensimmäisen puoliskon aikana teemme kirjallisiin materiaaleihin ja haastatteluihin perustuvan toteutettavuusselvityksen. Selvitämme mahdollisuuksia suunnata hyvinvointijohtamisen osaamisen kehittämistä sosiaali- ja terveydenhuollon alueellista yhteensovittamista edistäville uusille yhteistyöalueille ja/tai Itlan yhteisövaikuttavuustyötä vahvistamaan.

Toteutettavuusselvityksellä kartoitamme vaihtoehtoja ja todennäköistä kiinnostusta ajankohtaisiin erityistarpeisiin liittyviin johtamiskoulutuksiin tai vaihtoehtoisesti kohdennettuihin toiminnallisiin yhteiskehittämisprosesseihin. Järjestökentän mukana pitäminen on tärkeää myös kaikissa mahdollisissa uusissa avauksissa niin systeemisen muutoksen toteutumisen kuin järjestöjen tärkeä hyvinvointiroolin takia.

3.5 Strategisen tutkimuksen ohjelmajohtaminen ja tutkimushankkeet

Strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamaa YOUNG-ohjelmaa johtaa ohjelmajohtaja Marjo Kurki. Ohjelmajohtaja rakentaa ja johtaa sekä YOUNG-ohjelman omaa että ohjelmien välistä yhteiskunnallista vaikuttavuustoimintaa.

Lapset ja nuoret – hyvinvoivat tulevaisuuden tekijät (YOUNG) -ohjelmassa keskitytään lapsiin ja nuoriin yhteiskunnan jäseninä sekä tulevaisuuden tekijöinä ja etsitään tutkimuksen avulla ratkaisuja, joilla turvataan kaikkien lasten ja nuorten yhtäläiset mahdollisuudet hyvään elämään sekä turvalliseen kasvuun ja kehitykseen.

Itla on mukana ohjelman kahdessa tutkimuskonsortiossa, *Oikeus osallisuuteen ja Mielen hyvinvoinnin kohentaminen keinona lisätä nuorten osallisuutta*.

Alkuvuonna 2025 ohjelmajohtajan toiminnassa keskitytään kunta- ja aluevaalien vaikuttamistyöhön sekä yhteistyössä DEMOGRAPHY-ohjelman kanssa Future generation -nuorisojärjestöyhteistyöhön, jonka tavoitteena on vaikuttaa tulevaisuuden päätöksentekijöihin. Itla ja YOUNG-ohjelma jatkavat yhteistyötä nuorten osallisuuden edistämiseksi ja yhteisen nuorten ryhmän perustamiseksi.

Ohjelmajohtaja toimii Itlan asiantuntijajäsenenä eduskunnan yksinäisyyden ja ostrakismin vähentämisen työryhmässä, jossa toimeenpannaan vuonna 2025 Osallistujien Suomi – Kansallinen osallisuuden vahvistaminen ja yksinäisyyden vähentäminen -toimenpideohjelmaa. Tämä kytkeytyy Itlan Kasvun tuen vaikuttavuustyöhön edistää lapsille, nuorille ja perheille suunnattujen psykososiaalisten menetelmien käyttöönottoa.

Oikeus osallisuuteen (Right to belong): Yksinäisyyden ja ostrakismin vähentäminen lapsuudessa ja nuoruudessa -hanke

Itla on mukana Right to belong -konsortiossa Osallisuus palveluissa -hankkeella (Services to Belong, työpaketti 5). Yksinäisyyttä ja ostrakismia tarkastellaan hankkeessa poikkitieteellisesti

yhteiskunnallisena ilmiönä, jolla katsotaan oleva suuri merkitys lasten ja nuorten elämänlaatuun, hyvinvointiin ja kehitykseen. Itlan työpaketissa lisätään julkisten tai julkisesti rahoitettujen palvelujen yhteiskunnallista arvoa ja rakennetaan lapsiystävällistä yhteiskuntaa. Tutkimus tuottaa toimintamallin ja kehittämissuhteita yksinäisyyden ja ostrakismin huomioimiseksi palveluissa sekä lasten ja nuorten näkemysten esiintuomiseksi palveluiden kehittämisessä. Lisäksi tutkimus tuottaa pitkäjänteistä tietoa nuoruuden ystävyysuhteiden ja palvelujen käytön merkityksestä yksilön elämäntilanteesta.

Uutta tutkimustietoa julkaistaan nuoruuden ystävyysuhteiden ja palvelujen käytön merkityksestä yksilön elämäntilanteesta eri kanavissa (mm. kansainväliset vertaisarvioituneet tieteelliset julkaisut). Tutkimushankkeessa painottuu vuonna 2025 hankkeen aiemman tutkimustiedon (nuorten kokemukset yksinäisyydestä ja palvelujärjestelmän nykytilanne) pohjalta palveluiden ja palvelujärjestelmän kehittäminen. Kehittämisessä hyödynnetään yhteisövaikuttavuus-mallia ilmiölähtöisen muutoksen aikaansaamisessa ja palvelurakenteiden muutostarpeiden tunnistamisessa. Itla on mukana tutkimuskonsortion jatkokauden rahoitushaussa, ja haemme tutkimukselle myös muuta ulkopuolista rahoitusta.

Mielen hyvinvoinnin kohentaminen keinona lisätä nuorten osallisuutta (IMAGINE)

Imagine-hankkeessa Itlalla on toteuttamisvastuu työpaketista 6, jossa tutkimme Nuorten vuorovaikutusohjannan (IPC-N) käyttöönottoa palvelujärjestelmän kolmella eri tasolla. Valtakunnallisella tasolla tutkimme perusteluja ja keinoja, joilla menetelmä on otettu käyttöön kansallisesti. Alueellisella tasolla tutkimme menetelmän käyttöönottoa estäviä ja edistäviä tekijöitä. Lisäksi keräämme koulujen opiskeluolosuhteiden yhteydessä ammattilaisten kokemuksia ja näkemyksiä IPC-N-menetelmästä ja sen käytöstä sekä käyttöönottoon vaikuttavista edistävästä ja estävistä tekijöistä. Tutkimme myös menetelmäuskollisuutta eli menetelmän käyttöä suunnitellun kaltaisena sekä ammatillista osaamista itsearviointina. Itla on mukana tutkimuskonsortion jatkokauden rahoitushaussa. Vuoden 2025 aikana hankkeessa julkaistaan politiikkasuositus sekä tarjotaan 1–2 tieteellistä artikkelia julkaistavaksi.

Lapsiperheköyhyyteen liittyvä tieto ja tutkimus

Itlan lapsiperheköyhyyteen keskittynyt tutkimus- ja kehittämissuunnitelma päättyy vuonna 2024. Ohjelman tuloksista viestimme mahdollisuuksien mukaan erityisesti osana alue- ja kuntavaalien vaikuttamistyötä. Itlan rahoitus Tampereen yliopistolle lapsiperheköyhyyden työelämäprofessoriin jatkuu kesäkuuhun 2025 asti.

4. Viestintä, julkaisutoiminta ja vaikuttaminen

Viestinnän tavoitteet ja keskeinen toiminta 2025

Viestimme Itlan tarkoituksesta ja visiosta sekä tavoitteista, toiminnasta ja tuloksista avoimesti, pitkäjänteisesti ja säännöllisesti.

Laadimme Itlan strategiaan perustuvan ja sitä toteuttavan viestintästrategian ja vaikuttamis-suunnitelman syksyn 2024 ja alkuvuoden 2025 aikana. Uutena strategisena tavoitteena on yhteiskunnalliseen keskusteluun ja asenteisiin vaikuttaminen lasten, nuorten ja perheiden aseman parantamiseksi ja lapsi- ja perhemyönteisyyden lisäämiseksi. Tämä suuntaa Itlan viestintää aiempaa laajemmalle yleisölle.

Viestinnässä näkyvät teemat liittyvät lapsi- ja perhemyönteisen yhteiskunnan edistämisen lisäksi lapsinäkökulmaiseen tietoon ja sen käytäntöön viemiseen sekä palveluiden ja kasvuym-päristöjen lapsilähtöisiksi suuntaamiseen. Viestimme psykososiaalisiin menetelmiin liittyvästä vaikuttavuudesta ja vaikuttavuustiedon merkityksestä. Viestinnällä on oleellinen rooli menetelmien suunnitelmallisen adaptoinnin eli mukauttamisen ja implementoinnin eli käyttöönoton tuessa. Viestintä yhteisövaikuttavuudesta edistää muutosta lasten, nuorten ja perheiden palvelujärjestelmässä, tukee yhteisövaikuttavuustyössä mukana olevia alueita sekä lisää yhteisövaikuttavuustyön kansallista tunnettuutta ja vaikuttavuutta.

Vuoden 2025 aikana viestimme Itlan kanavissa myös muuan muassa Lapsen tuhat ensimmäistä päivää -verkoston työstä sekä YOUNG-ohjelman ratkaisuista lasten ja nuorten yhtäläisten mahdollisuuksien ja turvallisen kasvun ja kehityksen turvaamiseksi.

Vuoden 2025 alussa siirrämme erillisellä kasvuntuki.fi-sivulla olevan sisällön ja verkkokurssit itla.fi-sivustolle. Tämän jälkeen kaikki Itlan verkkosisältö on samalla sivustolla. Kesäkuussa 2025 julkaisemme sivulla Kasvun tuki -työn vaikuttavuusajattelua avaavan osion sekä uudet sisältökokonaisuudet implementoinnista ja adaptoinnista. Yhteisövaikuttavuuden verkkosisältöä täydennämme koulutuksilla ja uudella materiaalilla.

Itlan Lapsuuden rakentajat -podcast on uudistettu, ja jatkamme sen julkaisemista vuoden 2025 alkupuolella. Podcast toimii ennen kaikkea Itlan yhteiskunnallisen keskustelun kanavana.

Arvioimme viestintää seuraamalla ja mittaamalla omia julkaisukanavia sekä saadun palautteen ja itsearvioinnin avulla. Itlan sidosryhmäselvitys toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Julkaisutoiminta

Julkaisemme Kasvun tuki -aikakauslehteä sekä tutkimuksia ja selvityksiä Itlan julkaisusarjoissa Navigaattori: Itlan raportit ja selvitykset ja Horisontti: Itlan tutkimukset.

Kasvun tuki -aikakauslehti

Kasvun tuki -aikakauslehti laajentaa ja vahvistaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia koskevaa tutkimusperustaista tietopohjaa. Lisäksi se nopeuttaa tiedonkulkua ja siten lisää tutkimustiedon käyttöä sekä päätöksenteossa että käytännössä.

Kirkastamme lehden fokusta puheenvuoroartikkeleiden, vertaisarvioitujen tutkimusartikkeleiden ja menetelmäarvioiden (eli systemaattisten katsausten) foorumina. Lisäksi vahvistamme lehden asemaa poikkitieteellisenä foorumina. Vuonna 2025 lehdessä otetaan käyttöön kansainvälisestä tieteellisestä julkaisufoorumista tuttu fast track -julkaisumalli, joka mahdollistaa tiedon entistä nopeamman käytettävyyden. Julkaisumallissa tutkimusartikkeli julkaistaan ensin verkossa ja artikkeli sidotaan myöhemmin osaksi julkaistavaa lehden numeroa, jolloin lehti saa täydelliset viitetiedot. Vuonna 2025 julkaisemme implementointiin liittyvän teemanumeron.

Yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Itlan vaikuttamistoiminnalla ja -viestinnällä rakennetaan ja ylläpidetään suhteita tärkeisiin sidosryhmiin, kuten politiikan vaikuttajiin ja päätöksentekijöihin Itlan vaikuttavuustavoitteiden edistämiseksi. Vaikuttaminen on jatkuvaa ja sitä tehdään osana Itlan kaikkea työtä sekä erillisillä kampanjoilla esimerkiksi vaalien yhteydessä.

Syksyllä 2024 on aloitettu Itlan vaikuttamissuunnitelman laatiminen sekä vuoden 2025 alue- ja kuntavaaleihin valmistautuminen. Laadimme vaaliviestit alue- ja kuntavaaleihin ja hyödynnämme niitä sekä ulkoisessa viestinnässä että vaikuttajatapaamisissa vuonna 2025. Pidemmän tähtäimen tavoite on eduskuntavaaleissa 2027 ja vaalien välissä tehtävässä vaikuttamistyössä. Helmikuussa järjestämme yhdessä Kunnallisalan kehittämissäätiön ja Miina Sillanpään säätiön kanssa tilaisuuden, jossa herätetään keskustelua hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuudesta.

5. Itlan toiminnan kehittäminen

Vuonna 2025 jatkamme säätiön toimintaa tukevien rakenteiden ja prosessien kehittämistä ja toteuttamista siten, että strategian mukaiset tavoitteemme voivat toteutua. Kehittämistyömme painopisteet ovat Itlan rahoitusstrategian toteuttamisessa, henkilöstöjohtamisen vahvistamisessa, riskienhallinnassa sekä sidosryhmätyössä.

Osana strategiaa on määritelty rahoituksen periaatteet, jotka antavat raamit säätiön ulkopuolisen rahoituksen hakemiselle sekä jälleen rahoittamiselle. Kartoitamme ja kehitämme rahoitusinstrumentteja sekä yhteistyön tapoja ja kumppanuuksia.

Laadimme säätiölle henkilöstöstrategian, joka ohjaa pidemmän tähtäimen henkilöstösuunnittelua ja osaamisen kehittämistä. Kehitämme käytäntöjä, jotka tukevat strategian toteutumista ja henkilöstön työssä onnistumista, motivaatiota, sitoutumista sekä yhteisöllisyyttä.

Vuonna 2025 pyrimme ottamaan käyttöön järjestelmät, jotka tukevat ja tehostavat henkilöstöjohtamista ja henkilöstöhallinnon prosesseja sekä sidosryhmäyhteistyötä ja -hallintaa. Kaikkiin edellä kuvattuihin prosesseihin kytkeytyy riskienhallinta, jota vahvistamme tulevan vuoden aikana.